

Kiadóhivatal:
Kaposvárott, zárda-utca. Ide ezimezendők az előfizetési pénzek, hirdetések és nyilatkozatok.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban kaphatók.

NÉP JOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárda-utca. Ide küldendő a lap azonnali részét illető minden közlemény.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes számok 10 krért
Hagelman Károly
könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban kaphatók.

A nemzetiségek.

Az oláhok Bukarestbe kandikálnak, a szerbek Belgrádba záródolnak, a horvátok délszláviát akarnak felállítani. Felső-Magyarország tótjai közt a panslavisztus terjed. Ugyan biztos kapocsnak bizonyul a modern elveken nyugvó status; mely pedig azt hitte, hogy ha a szabadelvűség neve alatt, mind annak helyébe, mit a népek addig sérthetetlennek, szentnek tartottak, önmagát állítja: akkor megszűnik minden külön érdek, és beleolvad, a csillag, nagy hangzásu új eszmébe, melynek árnyoldalait, káros következményeit, vajmi kevesen látták előre. Érezték az új tanok emberei, hogy a modern érdek alapján állani akaró statusnak sok, végtelen sok pénz kell, és a pénzes zacskók képviselőit, a zsidókat ölelte, mint kiváló gyermekeket keblére; mi eredményt ért el; fájó szívvel kell bevallanunk, hogy mint magyarok, az egész valót, még talán tudni sem szeretnők.

Nyolczszáz éve motts, hogy kedves hazánkon István, a szent király uralkodott, ki látván, hogy a harcokban megfogyott magyarságnak arra, hogy uralmát, a nálánál nagyobb számú idegen ajku nemzetiségek közt fentarthassa, szövetségesre van szüksége, átérezte hogy ezt nem lehet kúlhatalmak barát-ágában keresnie, belátta, hogy csak ha egy nagy, egy magasztos eszme vívője lesz a magyarság, akkor emelkedhetik hazájában azon polczra, melyre őt ezen előre látó fejedelem emelni akarta. A király választott, a magyar czimer három hegye jelezte az ország három nemzetiségét a szláv, az oláh és mint

győzött a legmagasabb csúcs a magyart; erre tüzte fel a szent király a keresztet, ezzel hagyománykép jelezve, hogy a magyarság életfentartó kötelessége, örökre e szent jelvényt tartani magasra. A királyi apostol, kit a történelem csak azért nem mond nagy-nak, mert az egyház megelőzte és szentté avatta, bölcsességében előrelátta, hogy jöhetnek viharok, bekövetkezhetnek körülmények, melyek visszavonást szülnek azon különböző ajku népek között, melyek ez országot lakják és ezért akarta elváthatalanul összekötni magyarjait a keresztrel, mely előtt meghajolván mindenki, önkénytelen meghajol az előtt is, ki azt feltartja.

Nyolczszáz év tanuskodik a szent király bölcsessége mellett, véres harcokat, tatár pusztítást, önző, csak saját érdeküket hajhászó nagyokat, még rosszabb királyokat, kiállt Magyarország népe, közös erővel, testvéri egyetértésben. Előjáró vezér volt közöttük a magyar, nem irigyelte töle senki, mert Magyarország kettős keresztjében közös jelvényt látta mindenki.

Modern statusunk a kereszt helyébe a pénzt helyezte, hogy ekkor valamint ő, egy alattvaló is megváltoznak, kik a pénz statusban eskis nyero vagy vesztő részvényesek. ez természetes. A modern magyar államban mások lettek az uralkodó eszmék, mások lettek követői, a kereszt világában része, jogos része volt mindenkinek, ma a pénz uralkodása alatt, honn érzi magát az, kire viszonyok hasznosak, ki itt gazdagszik; és hazánk végtelen szerencsétlenségére, mint ez az erkölcsi alapok mellőzésével másképp nem is lehet, ez éppen a

A nemesis.

»Kit Isten meg akar verni, annak előbb eszt veszi el.«
Magyar példaszó.

A zsidó fanatismus megörizte rettenetes hagyományait évezredek óta. A többi közt a nem zsidó irányában folytonosan táplált ördögi gyűlölete, a goj vérenek vételésében is, mint Jehovájának bemutatott kedves áldozat vételésében nyilvánul napjainkban is, azon korban, mikor éppen ők, a bitangok kiabálják tele az egész világot a türelmesség folytonos hangoztatásával, pedig csak azért, hogy ennek árnyékában annál biztosabban üve gonosz munkájokat, világalurmi törekvéseket, vallási rajongással még gyilkolhassanak is.

Hanem a történelem tanúsága szerint, mint már többször történt, gazságuk ha előbb nem is, de akkor bizonyosan elbukik, mikor már azt hiszik, hogy czéljokat érték. Ekkor azt mondjuk, hogy »elérte őket a nemesis,« azaz: bekövetkezett a bűnnek azon büntetése, mely magából a bűnös cselekmény fejleményéből bukkanik elő, mintegy azt kiáltva az emberi igazságszolgáltatás füleibe: no itt vagyok! büntess, ha jónak látod, de csak úgy, ha tudsz!

És fájdalom, korunk civilizációja oda sülyedt, hogy a renyhesség kerevetén heverész, de mellette mégis jól élni szerető illetékes matadorok az anyagosság pocsolyájában jó pénzért vagy bedugják füleiket, hogy ne halljanak, vagy ha kénytelenek hallani, akkor meg arra is vállalkoznak, hogy hitvány gyomruk töltelékeért sárral dobálják saját nemzetük becsületét is, vállalkozván a bűn palástolására, vagy ugyanily érdekből védelmére kelnek zsidó pénzért a zsidó bűnnek.

Mit nekik nemzeti becsület! mit nekik saját véreik, saját hazájok szeplőtlen jóhírneve! Ott van az a végtárgyalásnak nevezett vergődés a nyiregyházi törvényszék előtt! Láttott-e valaha ilyet valaki!? Aligha!

A vádló első fellépésétől fogva nyíltan és leplezetlenül védelmez, a védők pedig vádlóként lépnek fel egész arcátlanúsággal részint azok elleu, kik a bűn kiderítése körül kötelességeket teljesítették, részint azok ellen, kik lelkiismeretesen vallják az igazat.

minden fajú keresztény nép által egyaránt gyűlölt zsidó. A magyar állam vasutat épít — vele jön a nagy és kis vállalkozó zsidó, lehuza a napszámos bérét, megcsalja az élelmezésben, rossz anyagot állít, a hidakat rosszul építi, a töltéseket gyengégre csinálja, jön vizsgálat, felülvizsgálat — és győz a pénz — a tót pedig gondolkodik, hogy ez hát az a magyarság, melyért pedig Rákóczy idejében oly híven küzdöttek ősei.

A határőrvidéki intézmény nem felel meg a mai kor szabadelvű kívánalmainak, felszabadítja az örökös katonákat e teher alól a magyar kormány, volna öröm, meglegedés; de kíséretében járnak a modern jó barátok; az örközösség tisztai lakait megveszi egy dugszadag zsidó, az óriási őserdőköl veszi a fát zsidó, vágatja zsidó, hordatja zsidó, nyer trajta zsidó, de vágja, hordja, emeli, a szegény horvát és krajnai paraszt, kit megcsalnak mértékben a fa kikészítésénél, sulyban a fuvarnál. Furcsának találja, hogy öregei beszélnek az időt, midőn ő testvér volt a magyarral, mikor ma a modern, a szabadelvű magyar állam kíséretében eskis csupa vérszopó zsidót lát.

Bánságnak a szerbek által lakott rónait, meg kell az áradástól menteni, Erdély oláh vidékét meg kell nyitni a boldogító kulturának, a magyar állam épít esatornákat, Erdély szorosain át országutakat, ismét ott van sarkában az elmaradhatlan zsidó, a kanálisokban nem foly a víz, az országutakon nincs kő — a munkás csak bizonyos koreszmában fizettetik, hol három nap is elhúzzák az időt, hadd költsön; a bor

Fenyegetőznek, mintha csak meg akarnák félemlíteni azokat, kik romlatlan lélekkel az igazság útján vannak, mintha csak azt akarnák mondani: ne merj a zsidó ellen vallani, mert megbánod!

Itt aztán már nem volna csoda, ha Mezei Ernő nevű zsidó képviselőnek, — mint egy alkalommal a képviselőházban, — »megállana az esze,« de a magyaré nem áll meg, hanem kombinál, és arra a következtetésre jut, hogy nem jó lesz ez, ha még így tart, ezen változtatni kell, még pedig minél hamarabb; mert ha ilyen tüneteket tapasztalva nem mozdulunk, akkor minmagunk irányában követünk el oly vétkeket, melynek folyamánaként aztán majd minket sújt a nemesis, és méltán.

Bámulatos dolog az, hogy igazságügyi kormányunk eltudja nézni azt, a mit egy beöltött zsidó, — kit közzéállónak csufolnak Nyiregyházaán. — ott művel, tesz és cselekszik.

Bámulatos dolog az, hogy a saktervédők a tisztességes védelem helyett, a minél nagyobb koncért károgyva úgy dolgoznak, hogy már a józanul gondolkozó világ is megbotránkozik a közzéállóló való együttes törekvéseik felett.

A végtárgyalást teljesítő törvényszék catoi jellemű elnöke a legtagabb tért nyitja meg a védők mozoghatására, no ezek aztán fel is használják az alkalmat. Meglehet, hogy időn, ha ügyük vesztét fogják látni, még botrányt is provokálnak, csak hogy megakaszszák a tárgyalás menetét.

Az ilyen garázdá népségnek kár a hosszú póráz!

Ertjük, hogy mindez csak azért van, miszerint ne mondassák azt, hogy gátolva voltak a védelem kifejtésében, csak hogy a sok mindenből megárt.

De ennek a hosszú pórásnak, mit a védők és a zsidók ugyancsak felhasználnak, egy végtelen nagy horderejű következménye is van, s ez pedig semmi más, mint az, hogy ez a gyalázatos erőlködés a bünpalástolásra, oly csattanós bizonyítás a tagadásba vett bűn kétségtelen létezésének, hogy most már azok is hiszik a tiszta-eszlári ritualis gyilkosság, kik még idáig dajkamesének tartották.

zsidóé, nyuzzák, fosztják a hol lehet; Csoda-e ha eszükbe jut Dácia és Nagy Szerbia, melyről annyi szép ének szól, hol még ma sem ur a zsidó.

Ez az eredmény, melyet a modern állam, a kereszt elhagyásával, a zsidó barátság megkötésével elért; de a nép szeme kezd felnyillani, vissza készül térni oltáraihoz. Az antisemitizmus zászlaja nem ismer nemzetiségi különbségeket, minket a keresztény testvériség köt össze, mely nemzetiségi különbség nélkül, bizalomteljesen tekintve fel a keresztre, készül: guny, nyomás, üldözés daczára, visszafoglalni a szent király örökét. *Kanizsai.*

Moszkvai orvos-növendékek antisemitizmus.

A moszkvai egyetem orvosi karának növendékei a Függetlenség szerkesztőjéhez Verhovay Gyulához a következő bizalmi szavazatokat kifejező levelet küldöttek, mely eredeti szövegben francia nyelven lévén; azt magyar fordításban ezennel közöljük az olvasó közönséggel.

Oroszország, Moszkva június 26. 1883.
július 8-án.

A Függetlenség főszerkesztőjének.

Mi alólítottak, keresztény tanuló, a moszkvai egyetem orvosi kara benső köreinek tagjai, e rokonszenves soraink által fejezzük ki hő és őszinte elismerésünket az ön nemes és bátor tudósításai fölött a tiszta-eszlári ügyben. Mi az ön magavisletét tapasztalainknál fogva tudjuk méltányolni.

A mi Alma materünk orvosi kara nagyon telve van zsidókkal. Mindenütt a hová ez új kor dögvésze behat, mindig magukkal viszik: büzüket, cselszövényeiket, szemtelenségüket és rablási ösztönüket. Így tehát, a mi orvosi osztályunk, a helyett, hogy a tudomány szentélye lenne, az aranyborjú, az tizerkedés és a legszemtelenebb cselszövények temploma. Tapasztalásból tudjuk, hogy a zsidók soha sem a tu-

A nemesis dolgozik!

Mert lám, ha engedik az igazságszolgáltatás rendes menetét saját utján háborítlanul haladni, a gyilkosság csakhamar kislul, a sakterokat felkötik, a bűn elnyeri büntetését, a közvélemény megnyugszik, mint megtörtölt közönséges gyilkosságban, de most, midőn azt tapasztaljuk, hogy megmozdult nemesok Magyarországon, de ugyszólván az egész világ zsidósága, »egy mindnyájáért, mindnyája egyért,« azonosítják ügyüket a zsidó sakterek ügyével, pénzt szórnak, óriási közös költségen fogas védőket hizlalnak, méltán kérdehetjük: hát ez mi!?

Az! hogy minden zsidó előtt tisztán áll a ritualis gyilkosság, meggyalult alattuk a föld, s érzik, hogy ha napfényre jő, vesztöket okozza; mert olyan néppel, mely korunkban is még véráldozatot mutat be bosszúálló istenednek, olyan fajzattal állatot alkotni nem lehet.

Tehát hajrá! nem kell sajnálni a százezreket, ha kell, milliókat sem, hisz már közel van a judaizmus hagyományos világalurmi czéljához, Rothschild már uralkodóknak, kormányoknak parancsol, a mi még hátra van, azt már tizedrészt erővel éri el, igen! de ott áll utjában a nemesis, és ez azt kiáltja: z s i d ó n e t o v á b b!

Elvette Isten eszöket, mikor fejvesztetten a hullacsempészethez fogtak. E nélkül hiányzanék a büntény megállapíthatásának tárgyi tényálladók, mert Solymosi Eszter holtteste nincs meg, tehát minden kétséget kizárólag nem volna kétségbe vonható, hogy nem éle valahol?! Igen! de ott van a ruhája, melyben eltűnt! Ez a ruha egy oda usztatott olyan hullán találtatót, melyet Solymosi Eszternek lenni állítottak a zsidók, tehát most már a ruha valódiságát sem tagadhatják el, mert ők maguk követelik, hogy az is annak tekintésék stb. A hulláról pedig kiderült, hogy az nem Eszter hullája, a ruháról pedig saját kivánságukra az derült ki, hogy az csakugyan Eszteré volt, most már el nem tagadhatják, mert napnál világosabb, hogy Eszter mint véráldozat az ő gyilkos kezeik alatt vérzett el, ez bizonyítja fényesen, hogy a romlatlan ifjú Scharf Móricznak igaza van.

T Á R C Z A.

Az én dalom.

(1883.)

Dunamentén lakom én, szép vidéken.
— Maga házáat adta az Ur ki nékem!
Orosziban, szigetben, szép vidékben —
Itt lakom én, egy lelkes nép szívében!

Hogy eljöttem ide, lakni, — úgy hittak!
Honnan jöttem, rám borultak, úgy rittak...
Áldja meg az Isten mind a két helyet!
Áldja meg az Ursten a népeket!

A nép szíve: isten szíve, mindenütt!
Ez csak a szív, valamennyi mind, együtt!
Ez a szív, ha együtt érez, együtt tesz:
Valamennyi ellensége, együtt veszt!

— Itt lakom, a szigetben, szép vidéken, —
Egy, szabadságszerető nép szívében!
Kellő-kellő közepében annak is...
— Sorsom innen ki tán már csak halva visz?..

De én addig nem halok meg, hiszem azt,
Mig a magyar istene nem küld vigaszt,
Vigasztalót: szabadtót a népnek!
— Hogy jöjjön el, imádkozom az Égnek...

És ha imám' nem hallgatná meg az Ég, —
Azt mondaná: áldozat kell ahhoz még, —
Készen vagyok rá mindenik órában!
— Hogy' nyugathatnám rab haza rab porában?!

Nem, addig nem halok meg, míg e nagy szív,
A nép szíve — szent szabadság — ki nem viv!
— Megégetem magam! a nép szívébe!
S kigyulad az — s lángja felcsap az égbe. —

S felgyújtja ott a Messias szívet is,
Kit a nép még mindig vár és kiben hisz!
S istenemre! élére áll a népnek!
S zsarnokság fölött az lesz végítélet!

Szabó Nándor.

domány munkásai, hanem ellenkezőleg a tudomány fölvevői.

On egyedül emeli fel bátran szavát az emberiség ezen becstelen elődjéi ellen, ön egyedül a megvesztegetettek tömegében — ez úgy van, mint minálunk Oroszországban, hol a zsidók mindent megvesztegetnek, hol ők a teljhatalmu urak.

Még egyszer, mi az ön nemes publicistai tevékenységét, az ön megvesztegethetlenségét becsülni és méltányolni tudjuk; távolról küldjük önnek szives üdvözlőnk és érteink kifejezését Jelszavunk: — „a zsidók — ezek a mi ellenségeink!”

Fogadjja teljes becsületünk és rokonszenvedésünk kifejezését.

A moszkvai egyetem orvosi kara növénydekei körének képviselői:

- 1.) Az orthodox orosz körök képviselői (következnek a aláírások.)
- 2.) A katolikus lengyel körök képviselői (aláírások.)
- 3.) A Gregoriánus örmény körök képviselői (aláírások.)
- 4.) A német protestánsok köre képviselői (aláírások.)
- 5.) A mahomedán kör képviselői (aláírások.)

Nyiregyháza.

A vizsgálat az elmúlt napok alatt, ugyan egy tapodtat sem haladt, mi természetesen is, midőn az egész tárgyalás a körül forgott, Eszteré volt-e a hulla vagy nem, tehát olyas körül, mit mindenki tud, és csakis nagyobb vagy kisebb unalommal hallgatja végig azon szóharcot, melyet a világos, mindenki által tudott igazság ellen visznek a védő ügyvédek, Scheithauer zsidókéze játszó egyetemi tanár és szakértő vezetése alatt, jeleztük mult számunkban, mily kínos benyomást gyakorolnak ezen vén nyuzó grombaságai, szinte jótékonyan felderítőleg hatott a közönségre, midőn Eötvös védő ügyvéd beutalt orvosi terminológiával tette kéréseit, mintha csak megüvön képviselői állását, mint zúgorvos akarna a jövőben működni, különben ki tudja, Eötvös urat már annyi színben láttuk, hogy ez sem lehetetlen. Harezolnak tehát a különböző diplomák, talán észre sem véve, hogy alacsonyítják le a hires egyetemek diszokmányait, midőn az azok által adott jogokat, nem az igazság érdekében, de a bűnnek takarására használják. Szerenese, ha nem is a bűnpalástoló ligára, de a tudom-

Ime a nemesis! mely az apát is bünteti saját fiában, mert meg van írva: az apák vétkeit megbünteti Isten az utódokban harmadiziglen is.

Az örmányos „vén család” (Pulszky) zsidó lapban német nyelven nyert, hogy ezért a tárgyalásért milyen ítélet éri majd nemzetünket a külföldről, mely elítéli az antisemitizmust stb. Vén töltelke annak a setében bujkáló, zsidó érdekek leledző páholyain, jobb lesz ha hallgatsz, hisz ha agyvelőd meg nem hígult volna, beláthatnád, hogy magok a zsidók és magadfele keresztény czinkosaiak terentik meg nálunk az antisemitizmust. Hisz akkor ítélné el bennünket a külföld, gyáva pimaszoknak, ha mindezeket egykedvűen szemlélénék, és igazza volna.

Ne mártsd tolladat zsidó pénzen vett tintába, jobb lesz, ha darócba öltözve hamut hintesz fejedre s vezeklesz eddigi bűneidért, melyeket ha Isten megbocsát is, jaj lesz neked, mert nemzeted nem bocsát meg.

Lánczát törsz saját fajod ellen, olyan gézengúz fajért, mely megméltelyezte lelkedet, méltelye saját nemzetednek.

Sikra szálls a zsidóságért, melyet irtóztató gonoszságáért azzal büntet meg a kereszténység Istene, hogy elvette az esztét akkor, midőn fura fangal parkodott eltiporni az igazságot, hogy bűneit leplezze. Hullát usztatott, hogy kigunyolja a gyermekét sirató édes anyja könyeit. Hullát usztatott, hogy arcul csaphassa az igazságszolgáltatás geniusát. Hullát usztatott, hogy szemébe köphessen a keresztény társadalom világboldogító törekvéseinek. Hullát usztatott, hogy markába nevetve diadalt ülhessen a judaizmus, az általa sakterkésel kiontott keresztény vér torán.

De nem sikerült neki; mert épen ez az usztatott hulla büze bejárja az egész világot, s előbb-utóbb meg fogja fojtani ezt a gyalázatos fajt, s meg fogja fojtani azon még gyalázatosabb keresztény korcsokat, velők együtt, kik annak védelmére kelnek titkon és nyíltan, még saját nemzetük kárára is.

Fuldadjanak is meg minél előbb! mindjárt akkor, midőn ajkukat zsidóvédelemre nyitják a gazemberek, az igazság eltiprására!

Dr. Ballatán.

mány tekintélyére, mely erkölcsi alap nélkül nem képzelhető, hogy e tárgyalás a védő bandától különböző jellemeket mutatott be a közönségnek. Mily magasan áll ezek ellenében a tiszta gondolkodás, egyenesen, erélyesen álló Trajtler orvos és szakértő dr. Horváth; nem csürnek-csavarnak, válaszolnak egyenesen, oly igazán, mint azt szívükben érzik. Scheithauer hosszan mesél róla, hogy veszhettek el a körök, melyek az első bonczolásnál meg voltak, és melyek finoman megvagdalt, hosszú voltokról azonnal lehetett itélni, hogy a szegény dolgos Eszteré nem lehettek, a budapesti egyetem tanára egész tudományos fegyverzetével bizonygatja, hogy hogyan enyészhettek el, míg dr. Trajtler egyszerűen odavág a hova kell, a körök meg voltak, mert magam láttam őket, most nincsenek, tehát ellopta valaki — a böles Scheithauer hallgat és örtl, hogy a fogakat nem keresi senki, mert azokat ő esente el, Horváth orvos nem kérkedik úgy, mint a zsidók Scheithauerja, hogy 40,000 embert nyuzott, nem teszi magát ily nagyzásokkal nevéssé, hanem egyszerűen elmondván hosszú praxisának tapasztalatait, meggyőz mindenkit, hogy szavai igazak. Megnyugvással hallgatta végig a törvényes tárgyalás közönsége e két egyenes jellem tanúságát, mert átértette, hogy nemcsak győz az igazság, nemcsak a büntény vitetik közelebb megérdemlett megtorlásához, de azon vizsgáló öntudatot is ébresztette, hogy sokat, végtelen sokat rontott társadalmunk erkölcsi világán a zsidó pénz; de még nem mindent; megmaradt az egészséges mag, mely megöntözve az ártatlan Eszteré vérvével, erőteljes hajtásaival, el fogja nyomni a zsidó burját.

A magánvádoló, tudvalevőleg Szalay Károlynak, fáradozásai is nem maradtak siker nélkül, ismét sikerült neki, támogatva számos barátai által, Tokajban két oly egyöntű felfedezni, kiknek a zsidók százakat ígértek annak idején, hogy Eszteré ruháit vigyék el a Tisza partjára és ott adják a tutajosoknak. A tárgyalás alatt a zsidók e tanukat drága pénzen foglalkoztatták másutt, hogy híret se vegyék annak, mi történik, azonban hiába, már jelentkeztek is a tanuk törvényeszkí kihallgatására, Seiffert vádló ur ellenzi kihallgatásukat, persze nehéz feladat is lesz ezen különös vádló urnak megvédeni zsidait, ha minduntalan újabb meg nem vásárolható tanu jelentkezik ellenébe.

A hétfői tárgyalás az eddigieknél egészen más modorban folyt, a védők nem faggatództak, nem hepeziáskodtak, vádló véghetetlen kedves volt, a tanukat még fel is kérték, hogy üljenek le és sok kedvessé mind azért, mert a zsidók tanuit hallgatták ki, kik arról tanuskodtak, hogy Matej tutajos vallomása, a ki tudvalevőleg bevallotta, hogy a hullát ők usztatták, nem igaz. Akadt olyan és pedig jegyző segéd tanu, ki a tutajosokat nem ismerte fel, de azért mégis el tudta mondani vallomásait. Bizony furcsákat értünk meg ezen végtárgyalás alatt. Helyszíni szemle is tüzetett ki Tisza-Eszlára, oda kiviszik Scharf Móriczot és atyját is, ott ismét egy próba lesz téve, meglehet-e azt a Móriczot tántoritani, zsidó lapok nagy reménnyel vannak, már fennen hirdetik, hogy a sakterek mulhatlan fel lesznek mentve. Hogy ez a közigazság érzetnek mennyire felel meg, abból is látszik, hogy ugyanazon zsidó lapok mindjárt óvintézkedéseket is kérnek, melyekkel a sakterek megvédve legyenek; még megérjük, minden zsidó mellé egy őrt kívánnak a statustól, szegény gyermekeinket ki védje, arról persze hallgatnak; úgy is elég a goj gyerek.

Kedden meglett tartva a szemle Tisza-Eszlaron, kiment a bíróság, vádló, védő, Scharf Móricz és apja Scharf József. A hely színén elsőben meghagyta

az elnök a vádlott öreg Scharfnak, hogy a zsinagóga belsejét lehetőségig oly állapotba helyezze, mint tavalyi husvétjukkan volt, ez megtörténvén, Scharf Móricz vallatása kezdődött. Ugy mint előbbi kihallgatásain, úgy most is meglepett mindenkit vallomásai szabotosságával, pontosan megjelelte a helyet, melyen a szegény Eszteré fektött, megmutatta hogyan guggolták körül a zsidók kik tartották, és az ki lemetsette hol állt, hol a tányérok, melyekbe a vér lett felfogva, hogyan és hol tartották a holttestet midőn öltöztették, a vádló őt egész tisztán nem értvén, annak karjain mutatta meg a sakteren, hogyan állították egyenesre a holt Eszteré, hogy a ruhákat reá adhassák. Határozottan állította Móricz, hogy Eszteren midőn vért vették ing volt, mely elvéresedett és e körülmény bizonyára annak oka, hogy az álhullán ing nem volt, csak Eszteré többi ruhái, a véres inget persze nem merték a hullára reá adni.

A kihallgatás után jött a szemle, azaz kivitetvén a zsinagógának ajtaja, mely eddig törvényeszkí őrizet alatt volt, próba lett téve, vajjon annak kulcslyukán át, csakugyan lehet-e mindent oly pontosan észlelni, mint Móricz az ott történetek leirta. Egy pokrócz oly hosszúságban, mint melylyel Eszteré birt, össze lett hajtvá és úgy fektetve, mint azt Móricz kijelelte, azután a zsidó védők, mint mondják, igen természetlően, eljátszották a sakterek szerepét, Móricz a kulcslyukon nézte őket és minden mozdulatukat pontosan jelezte; a saktervédők nem nem kis bosszúságára, próbálták is egy kis hamisságot, hogy megzavarhassák, de a szemes elnök rendet csinált. Utóbb a kulcslyukon benézett az elnök, a bírák, a vádló és mind meggyőződtek, hogy azon kulcslyukon át bizony Móricz mindent jól láthatott.

Ezen főszemle után, megvizsgálták a távolságot a zsinagóga és Lengyelne háza közt, próbát is tettek sikoltozással és kiderült, hogy Lengyelne csakugyan úgy mint vallotta, hallhatta Eszteré sikoltozni.

Vége azon helyek lettek megtekintve, melyeken Eszteré utójára ment és constatáltatott, hogy másfelé nem is mehetett, az levén az egyedüli ut Ujfaluból Ófaluba.

Ezután a szemle befejeztetett és az érdekeltek Nyiregyháza tértek vissza. Feltűnt, hogy a szemle kezdetét véve Eötvös eltávozott, különben is köztudomású lévén, hogy a védők közt ő ellenzte a szemlét, nem mintha lelkiismerete ébredt volna fel, hanem volt annyi előrelátása, hogy a védelemre nem várt abból valami kecsgetőt, a mint az nem is vált hasznukra.

E helyen még megjegyezzük, hogy francia lapok szerint, a zsidósövetkezet Párisból 37 ezer darab aranyat küldött ezen per költségeire, miután pedig az igazság olcsó, az igazságtalanságra szántak ennyi pénzt. Az aranyok értéke 370 ezer frank.

A magyar papsághoz!

Sokat gondolkoztam már a felett, vajjon alkalma a nép előtt felderíteni? Vége abban állapotban meg, hogy bizony legszebb alkalma van a papnak, a kinek ugys kötelessége a bünt nyilván korholni, a zsidók elveiről a népet felvilágosítani.

Gondolkoztam azon is, vajjon hogy volna jobb és czélszerűbb a zsidókérdést megoldani? És arra a megállapodásra jutottam, hogy törvénynyel, mert ami a törvény betűi szerint döntetik el, az ellen senkinek sem lehet kifogása.

Kik hozzák a törvényeket? A honatyák, a kiket azért küldenek a honpolgárok az ország-házba, hogy böles törvények hozása által az ő jólétüket és boldogságukat előmozdítsák.

Ha egy kerületnek nem tetszik képviselője, ha a polgárok nincsenek tetteivel megelégedve, 3 év mulva másikat választanak, hogy a rábizott dolgokat jobban védje, mint elődje.

Nagyon világos, hogy amely pártnak több egyéne ül az ország-házban, az az uralkodó párt; ebből kifolyólag igen természetes, hogy csak azt lehet az ország-házban kivinni, amit

az uralkodó párt akar. Amit az uralkodó párt nem akar, a mellett hiába beszélnek más pártok férfiai, abból nem lesz semmi.

Sokféle pártnak ülnek már tagjai az ország-házban, s mondhatjuk, csaknem minden párt bír már szép számu harczossal; csupán az antisemita pártnak van kevés harczosa.

Oda kell tehát nekünk polgároknak hatnunk, hogy ezen igen-igen szükséges, ezen nemes elveket valló és a nép jólétét és boldogságát igazán szívén hordó pártnak minél több harczost szerezzünk.

Azt hiszem, ha valakinek, akkor a papnak van alkalma a felett ítéletet hozni, vajjon szükséges-e az antisemita párt Magyarországon vagy nem?!

Aki e párt szükségességét tagadni meri, az vagy nem ismeri híveinek állapotát, vagy ha ismeri, és mégis tagadja, akkor nem dohog magyar szív keblében; akkor nem méltó arra, hogy egy község vagy város polgárainak lelki üdvéről gondoskodjék, mikor anyagi üdvükkel nem törődik.

A zsidókérdés megoldása körül nem kis szerep jut nekünk, kedves keresztény paptársaim!

Nekünk kell mindent elkövetni, hogy a legközelebbi képviselőválasztások alkalmával antisemita-párti jelölteket léptessünk fel és választassunk is meg, keresztény ügyeink és hazafias jogaink védnökeül, keresztény magyar polgártársainkkal, hogy így remélhessük a zsidókérdés megoldását, olyan megoldását, hogy aztán legyen közsönet benne!

Hiszen nekünk papoknak szabad talán, jó és hazafias programot valló képviselőjelölteket ajánlanunk a híveknek... s e tekintetben nem fogadhatjuk el egy kath. lapszerkesztő ur azon figyelmeztetését, hogy mi papok, ilyen mozgalmakban ne vegyünk részt.

Nem fogadhatjuk el azért, mert a mily harczosai vagyunk egyházunknak, kell, hogy ép oly harczosai legyünk édes hazánknak; a mily kötelességünk az Isten által ránk bízott híveink lelki üdvéről gondoskodnunk; ép oly kötelességünk ezen híveknek, mint polgároknak anyagi jólétük előmozdításáról is meg nem felelkezünk!

Aztán meg tudok én csak a közelmúltból esetet, midőn felsőbb rendelt szölytötte fel a papságot, hogy egy bizonyos párt mellett mindent elkövesse, a mivel annak jelöltjét győzelemre segítheti!

Nem mondom én azt, hogy mi papok tüntessünk a zsidóság ellen, azon zsidóság ellen, a melynek haszontalan firkásai szent szokásainkat és bennünket is oly sokszor már kigunyoltak s pellengére állítottak; nem akarok én a zsidóság ellen bujtogatni. Isten ments! az eszemben sincs! Ezen egy pár igénytelen soraim csak oda irányulnak, hogy felszólítsalak benneteket, szép magyar hazánkban lakó keresztény paptársaim, hogy igaz magyar érzelmeiteknek nyilvánulását adván, a zsidók által elnyomott édes mindnyájunknak felszabadítására kövessetek el mindent, hogy híveitek, akik legjobban hallgatnak reátok mint lelkipásztoraikra, a legközelebbi képviselőválasztás alkalmával oly egyénekre adják szavazatukat, akik az ország-házban hozzáadó böles törvények által az elzsidósodott Magyarországot, a mi kedves hazánkat, a melynek minden göröngyét magyar vér öntözte, a magyar nemzetnek megtartsák.

Egy nőgrádmegyei lelkiész.

Bizalmas beszélgetések a néppel.

VII.

Multkori beszélgetésem ott szakadt félbe, hogy az ország javának előremozdításában a nép közreműködése hiányzik. Nagy és nehéz vád rejlik e mondatban, s ha nem volna alapja ennek; úgy bizony méltó volnék arra, hogy ne olvassa senki soraimat. De fájdalom, van ennek igen komoly alapja, lássuk csak.

Még a legbölcsebben hozott, és legszebben megirt törvény is csak akkor lesz igazán hasznossá, ha az életbe erős gyökeret tud verni, egyébként cifra hang, üres szó marad az! Itt van mindjárt, hogy csak egy párt említsek is — a korcsmai hitelről, és az uszorásokról meghozott törvény! Kétségkívül mind a kettő üdvös intézkedéseket foglal magában a nép javára! Meglesz határozva, hogy bizonyos összegben 2—4 forintot felül nem terjedhet a korcsmai hitel, s a melyik korcsáros azon felül is nyújt hitelt, az azt kereső könnyelműségnek — hát annak a korcsárosnak elvész a pénze, a törvény nem itéli azt meg.

Szomorú világot vet a törvény ez intézkedése bizonynyal a magyar földmives nép helyzetére, de hát e törvény kétségben kívül jóakaratból hozott, s azzal a szándékkal, hogy e törvény által meggátoltassék a magyar földmives nép elhűlése. Látták ugyanis a törvényhozásra hivatott testvéreink azt, hogy a magyar földmives nép egyre pusztul; földjét előbb elhanyagolva, később elzalogosítva, és utóljára eladni kényszerítve lesz, a magyar földmives cseléddé, napzsámossá, s néha munkaképtelen koldussá, s tudták jól azt is, hogy ennek oka igen sokszor ott van, hogy a magyar földmives ember elkezd a korcsmába járogatni, előbb talán csak unalomból, később rászokásból, s utóbb kénytelenségből, azután elkezd ott iddögálni, előbb pénzre, s később hitelre is, ez a

korcsmai hitel azt házán, mindaddig tette azt. Hogy házába terjedését vényben azt, hogy mai hitel nem ny...

Hanem hát vény a magyar né maga is be nem szégyenelni való igma házát, és föld helez gazda borá het ezt a törvényt módot azt ügyese gossága?

Üdvös dolga gyar földmives b tározná el mag korcsmát, hol biz seted sem tölben.

Vagy ott va meghozva ez is j lesz zenek vala maga a földmives az a kis ház, a k a nagy kamatu l ből kapva is, ug uszorások sokta földmives magya

Ha legkise plegmából, hát számitanám előtt az a korcsma ház már el. és aki magad is azon nem is mennél tó hová tisztessége

Van itt a igen, derék fal szokás. Egyszer beszelte nekem papház körül, s úgy kellett szer az egyházi elő

niok. Azt határo rossal fognak s midőn e határo mondta a kántor jen el a korcsma a felszólított gor és előjárótára soha, és szegény hívassuk el a k nek vele.

Nem is ve licitatio még ed máros sem lett h

Hej ha ill másképpen állna

Pedig hát volna az illetők

Meghív árvaházában fol 8 órakor fognak melyekre az egy Kaposvári Tisztele

Keleme elnökéről olvast pokban összegero a dolog nem es karlsbadi vizet ivás után ehgy visszatértében, csakugyan kocs ben családja gy sze volt, m nt a kely baj is hams lői örömeire, telj

Kaposv letben álló polg ban jó sikerrel domásunk szerin megnyitja irod kezdőnek.

Vésely birtokosa, emléék egy részét ott t nyugdíj alapjáb

Lapun tetnek, kik ezen képeztetni, jelet

A Bük vasárnap e hó szivélyes baráts lehetővé tette, h idő dacára is

Paprikás pörkö gondoskodott, s dalárda időnk László szavalla

Visnya égett le, mint emléksztünk ez gróf e birtokot érdekes volna t gróf tűz eset n

A Sz lett elítélve, m felváltásra átv de utóbb a polg jámbor utas se

Siófó

korcsmai hitel azután ott rágódott kis birtokán, házán, mindaddig, míg végképp fel nem emészette azt. Hogy hát e pusztító veszedelem tovább terjedését meggátolják, kimondták törvényben azt, hogy 2—4 jorinton felüli korcsmai hitel nem nyújtható senkinek.

Hanem hát szép keveset használ az a törvény a magyar népek, ha csak a magyar nép maga is be nem látja azt, hogy bizony csak szegényelni való dolog az, hogy az ember eligya házát, és földjét, s elcserelje azt a Pezikehez gazda boráért, vagy pálinkájáért. Ki lehet ezt a törvényt játszani, és talán is arra majd módot az ügyesen számítás, allattomos furfangossága?

Üdvös dolog lenne azért reádnézve magyar földmives barátom, ha te meg arra határozád el magadat, hogy kerülni fogod a korcsmát, hol bizony nincs neked semmi keresetted sem télben sem nyáron.

Vagy ott van az usztoráról szóló törvény, meghozva ez is jó czéltól a nép javára. Talán lesz ennek valami üdvös eredménye, ha ma maga a földmives nép, benem látja azt, hogy az a kis ház, a kevés földbirtok nem bírja meg a nagy kamatu kölcsönt még tisztességes kézből kapva is, ugy meg, a mint azt a lelketlen usztorások szokták nyújtani, valódi átok az a földmives magyar népre nézve.

Ha legkisebb is volna bennem az angol phlegmából, hát én bizony neki ülnék, és kiszámítanám előttem édes jó magyaromazt, hogy az a korcsma hány házat, és seszto földet nyelt már el, és akkor bizony elszomorodnál te magad is azon a rengeteg számon és talán nem is mennél többé abba a kárhozát fészkebe, hová tisztességes ember nem is szokott járni.

Tan itt az én szomszédságomban egy igen, derék falu, hol korcsma bennem nem szokás. Egyszer — a mint az oda való pap beszélt nekem — kömivesek dolgoztak ott a papház körül, s mivel más falubeliek voltak, úgy kellett szerződniök, hogy élelmészükörül az egyházi előljárásnak kellett gondoskodniok. Azt határozták azért, hogy a korcsmárossal fognak szerződni ellátásukra nézve, s midőn e határozat meg lett hozva, a pap mondta a kántornak, hogy egy előjáróval menjen el a korcsmárossal, és alkudjon meg vele, a felszólított gondnok azt mondta, hogy ő — és előjárótára még a korcsmában nem volt soha, és szegyenel odamenni most is, inkább hívassuk el a korcsmárost ide, és itt beszéljenek vele.

Nem is volt ebben a községben birtok licitáció még eddig, és onnan még egy korcsmáros sem lett bérlo uraságga.

Hej ha ilyen községeink volnának, de másképen állna az ország is.

Pedig hát lehetnének, ha az akarat megvolna az illetőkben.

H I R E K.

— **Meghívás.** A Mária Valeria egylet árvaházában folyó évi augusztus 5-én reggel 8 órakor fognak az évi vizsgálatok megtartatni, melyekre az egylet tagjait ezenel meghívom. Kaposvárott, 1883. jul. 15-én. Tisztelettel **Makfalvy Géza,** titkár.

— **Kelemen Lajos** törvényszékünk tisztelt elnökéről olvastuk a Somogyban, hogy e napokban összerogyott városunk egyik utcájában, a dolog nem egészen így áll. Az elnök ur karlsbadi vizet iszik reggelenként, hétfőn az ivás után éhgyomorral hosszabb sétát tett, visszatérteben, a Teleki-utcában elszédült, csakugyan kocsin szállították házába, de ebben családja gyengéd figyelmének nagyobb része volt, mint a szükségnek. Különben a csekély baj is hamar elmúlt és az elnök ur tisztelői öröme, teljes jó egészségnek örvend.

— **Kaposvárott Haidekker Pál** köztiszteltben álló polgártársunk fia Károly, a napokban jó sikerrel tette le ügyvédi vizsgáját. Tudomásunk szerint városunkban rövid idő múlva megnyitja irodáját. Sok szerencsét a fiatal kezdőnek.

— **Vesey Sándor** megyénk egyik nagy birtokosa, emlékeül annak, hogy fiatal éveinek egy részét ott töltötte, a sopronyi ev. főtanoda nyugdíj alapjához ezer forinttal járult.

— **Lapunk nyomdájában** tanulók felvétetnek, kik ezen pályára óhajtják magukat kiképeztetni, jelentkezzenek a tulajdonosnál.

— **A Bükkben** az iparos egylet ifjúsága vasárnap e hó 15-én júliást rendezett. Azon szíves barátság, mely e körhöz sokakat köt, lehetővé tette, hogy a beállott vihar és hideg idő dacára is a júliás igen látogatott volt. Paprikás pörkölt, turós csuszáról a vendéglős gondoskodott, szellemi időtöltésről az ifjúsági dalárda időnként előadott dalaival, Vízsay László szavallataival sikeresen gondoskodtak.

— **Visnyén** gróf Pestetits Dénes akla égett le, mint halljuk biztosítva volt. Ha jól emlékszünk ez már második tűz eset mióta a gróf e birtokot Grünhut Lajos bérloének kiadta, érdekes volna tudni, vajjon hány évig bírta a gróf tűz eset nélkül.

— **A Szarvas** korcsma pinczérje 3 óra lett elítélve, mert egy vidéki polgárnak, a töle felváltásra átvett 10 frtot eltagadni akarta, de utóbb a polgárt meg is verte. Azt hisszük a jámbor utas sem meg többé zsidó korcsma.

— **Siófokon** Tisza Kálmánt és a tisztel-

göket elválasztotta egymástól a vasuti állomás főnöke, mennyiben ép akkor tolatta fel alá a vagonokat, midőn a minister a hajó állomáshoz hajtatott, a tisztelgők pedig utána sietni akartak. Ha ez Kaposvárt történi fel sem tűnik, itt naponta különösen heti vásárokon rakás szám lehet kocsiat látni, melyek vesztegelnéi kénytelenek, mert a vasuti kocsiakat tolatják és ehez nem csak a pályaudvart, hanem a pályá azon részét is ha ználják, mely a városnak egyik leghasználtabb közlekedési útját keresztül szeli. Többször volt már ez iránt panasz, de vizsgálatodjunk, majd csak egyszer Kaposvár is lát ministert, és ha lesz ki kísérje a »sétatérre« és ott is megtörténik, hogy az éljenzöktől elválasztja a vonat, akkor majd lesz a bajon segítve.

— **Somogy megyei** gazdasági egyesület f. évi aug. 6-án délután 3 órakor igazgató választmányi, utána pedig nagygyűlést tart a megyeháznak e czélra eddig is használni szokott helyiségében.

— **A kaposvári** polgári leányiskolában f. hó 12-én tartott meg a vizsga, mint halljuk azok megelégedésére, kik azon jelen voltak.

— **Pályázati hirdetés.** Kaposvár rendezett tanácsu városi rvm. kath. templomának a lehetőség szerint román stílyben kiviendő megnagyobbítására, illetőleg átalakítására (melyhez a torony stílyes átalakítása is kivántatik) zárt pályázat hirdettek. Kivántatik. 1. Alaprajz, 2. fő és oldal homlokzat, 3. a tervezett megépítéséhez szükséges összes metszetek, 4. egy részletes költségvetés. A templom megnagyobbítására előirányzott költség a belső berendezések nélkül 40000 (negyvenezer) frt o. é. Részletes utasítások és a régi templom rajzai a plébániánál megszerzethetők. A legjobb és egyuttal a kivitelre elfogadott terv elseje 400 frt! másodikika 200 frt jrtalmat nyer. Megjegyzendő, hogy ha a pályadíj nyertes mű szerzője egyszermind a vállalkozó is lesz, akkor műve nem díjazatik. A pályadíj nyertes tervek a bizottság tulajdonává lesznek s a kivitelre nézve a bizottság szabad rendelkezési jogot tart fön magának. A tervek megírására a m. mérnök és építész egylet fog felkérni. Jelligével állított tervek és költségvetések bezárólag f. é. december 1. déli 12 óráig nagyságos Kelemen Lajos urhoz, mint a templomépítő bizottság elnökéhez küldendők. Kaposvárott július 8-án 1883. a templomépítő bizottság.

— **Cholera**ról még mindig csak Egyiptomból hallunk, az idő megváltozott és szabad reménylenünk, hogy e félelmes ellenség egészen elkerüljünk, de azért nem szabad semmi elővigyázatot elhanyagolni, a sok eset, midőn a legkisebb hűlés után cholera-féle tünetek mutatkoznak elég útjel az okadóra. A Lembergből szélnek eresztett hír, hogy ott cholera eset fordult volna elő, azóta nem lett igazolva.

— **Folyó hó 14-én** volt a badacsonyi birtokosok által a fürdő vendégek nagyobb kényelmére épített Habélyan című hotel megnyitása. A megnyitási ünnepély igen szépen sikerült, a mennyiben óriási közönség volt jelen, mi arra a reményre jogosít bennünket, hogy Badacsony nemcsak borairól, de fürdőjéről is híres lesz, annyival is inkább mert a zalai oldalon az egyedüli homokos talaju partja van a Balatonnak, holott máshol iszap és kavics: Ott láttuk az intelligencia közül: Shublics Gyulák bájos leányával Izabellával, Bogyay Máté családja, Bogyay Ödön családja Ladányi Erzsike kisasszonyal, Shublics Sándor családja, Anyosék, Kisfaludyék, Fakkér, Hertelendy Feri, gr. Sztáray, Tevely Béla, Bezeredy. Vizlendvay, Dr. Szekeres, Dr. Tuboly, Hanky Kálmán stb. a díszes jökdéví társaság vacsorára méltóságos Shublics Gyulához volt meghiva lukullusi souppéra, honnan a társaság vacsora után élvezte a nagyszerű estét, csak hét óra után oszolt szét. Egy jelenvolt.

— **Az arany** pusztára vezetó út mellett levő kerek erdő árkában, az aratók egy meztelbős, rosznadrágra öltözött hullát találtak. Jelentésükre a városi orvos a helyszínére sietett, a hulla ugy látszik több napos. Hogy ez esetben véletlen halál, vagy valami büntény áldozatáról lehet-e szó, erre az orvosi vizsgálat fog világot vetni.

— **A petroleum** lámpa időnként megveszi az ő áldozatát. Csurgón Fehérmegyében Lisztár István 72 éves ottani lakosra a lámpa reá dőlt, ki is oly égési sebeket szenvedett, hogy életéhez kevés a remény.

— **Boglár**ra a fiatalság tánczozal egybekötött dalestélyre hivta me a közönséget. Az estély dalolásból álló része ellen — hála a budapesti nemzeti színház operai énekkarából alakult »Apolló« férfinégyesnek — semmi féle kifogást tenni nem lehet; — azonban a műsor bevégezete után észlelt tények s jelenetek folytán kitűnt, miként a meghívó hiányosan lett kiállítva, illetőleg szövegezve. Nevezetesen: hiányzott abból azon figyelmeztetés, hogy »a ki le akar a tánczeremben (?) ülni, az hozzon magával székét, vagy — mi üdvösebb — padot;« s másodsor, hogy a hozott ülőhelyet a megténesszonyosodott (!) természet delnök rohamai ellen siessen kellő módon és mérvben megoltalmazni. A helyi viszonyok közt élő s azokkal ismerős rendezőség azonban — eme szükségesnek bizonyult figyelmeztetést — ugy látszik — öntudatosan nem tette meg, mert ha megteszi: a közönségnek az estélyen történetekhez nem szokott része

számára egy »meglepetéssel« kevesebbet nyujt vala, vagy ami valószínűbb — a közönség ezen számra tán csekély, de figyelemre annál érdemeseb részénél előli a dalestély különös kellemeiben (!) való (a tapasztaltak után jövőre megfontolandó) részvétel vágyát. Egy jelen volt.

— **Moóron** a zsidók júniást tartottak, javában folyt a hep-hep midőn villámcsikálás, menydörgés és végül zápor kergette őket széjjel. Mintha csak a zsidó kérdés megoldásának sorát akarta volna a természet jelezni.

— **Tomor Gizella,** Tomor Ferencz budai gymnasiumi tanár leánya lett kiválasztva a trónörökös udvarához — a születendő csecsemő mellé, felügyelőnőnek.

— **Liptó-Szent-Miklós**on e hó 13-án tűz ütött ki, mely oly mérveket öltött hogy az egész virágzó városból alig egy kis rész maradt meg, a kárt óriásinak mondják, emberélet is több veszett el.

— **Ungváron** hangversenyt rendeznek Solymosi Jánosné Eszter anyja javára, az ottani katonai zenekar közreműködése mellett. Az általános részvét a szerencsétlen anya sorsa iránt előre is biztosítja a sikert.

— **Fajnesítés** cím alatt az ungvári Közlönyben egy cikket olvasunk, melyben N—a, elmondván a nagymérvű érdeklődést mellyel napjainkban, lovat, marhát, kutyát, macskát nemesitenek, elpanaszolja, mi kevés történi e téren az emberi faj javára, sőt hogy áldoztatik az emberi anyag csatákban fel, de arról kevesen gondolkodnak, mikép él meg az ember, hogy egészségesnek és erősnek fejlődhesen. Csodáljuk, hogy e fejtegetés során nem jutott eszébe cikkezzenek, az emberi faj ellen czéltavott legújabb attentatumról, a behozni szándékolt zsidó házasságról elmélkedni. Mi ennek következményeire képest egy pár csata vagy járvány nyomorultjai!

— **Olasz-magyar** és magyar-olasz szótárt bocsájt ki a fiemei m. k. állami fiu iskola tantestülete, és előfizetést tesz közre e műre. Bolti ára 3 frt lesz, kik azonban f év augusztus 15 ig arra 1 frt bekiudése mellett előfizetnek, azoknak a szótár 1 frt utánvéttellel, tehát egészen két forintért küldetik meg. Előfizetéseket elfogad Aigner Lajos könyvkereskedő Bpsten és Dase Gyula könyvkereskedő Fiumében. Naponta sokszorozódnán a Fiumeai való összeköttetéseink, e munkát különösen kereskedelmi ifjaink figyelmébe ajánljuk.

— **Chambord** gróf a francia trónra igényt tartó Bourbons ház utolsó sarja halálos beteg, szerencse, hogy franciaország ma köztársaság, mert a Bourbons ház után az örökösödés rendje szerint az Orleansi ág jutna a trónra, ezen ág pedig régi fényét a Rothschild zsidóvali benső összeköttetésével nagyon elhomályosította, és a börzei üzelmek közt az orleáni hercegek neve már ismertebb, sem hogy egy nemzet, trónján megtűrhetné őket.

— **Európa** legnagyobb terjedelmű magán földbirtokai, Angolhonban Southerland hercege 120 négyszögű mértföld. Schwarzenberg hercege 104 mértföld — Magyarországban herceg Eszterházy birtokai, daczára, hogy belőle annyi zsidó kézre került, még mindig 80 négyszög mértföld.

— **Bathányi** herceg, ki Londonban élt és ott elhalt, azon vagyonát melylyel szabadon rendelkezhetett, valamí angol kedvesének hagyományozta — fiaí ezért perelnek, ez magán ügy és az ő dolgok, sem anyagi sem jogi részéhez nincs közünk. De erköltsi oldalához van szavunk, mert más nekrológot szeretnénk írhatni, midőn kihal egyike azoknak, kiknek mások felett oly kivételes állást biztosítanak törvényeink.

— **A Deutsche Reform** méltó megbotránkozásának ad kifejezést a felett, hogy a bécsi nemet nagykövét egy estélyen, kiválgott magas rangú hölgyek egy szindarabot adván elő, abban a hölgyek fiataljai katonajelmeztben jelentek meg, élükön Rothschild zsidóval. Nem tudjuk a jordanella mekkorát nőtt az előkelő társaság által, de annyit tudunk, hogy sajnáljuk azt az aristokráciát mely ily vezetőre szorult.

— **Utven éves jubileumát** üli ez évben a gyufák feltalálása 1833-ban. Kammeret, Ludwigsburgi a chemia tanulója, fél évi fogságra ítéltetett politikai vétéséért; a fogház szolgált Asperg vár emberszerető parancsnoka megengedte a fogolynak, hogy tanulmányait és tudományos kísérleteit ott is folytassa. Sok kísérlet után sikerült neki a gyufa feltalálása, miknek nagyban gyártásához kiszabadulván fogságából, atyai vagyonának feloldozásával hozzá is fogott. Az időben azonban feltalálási szabadalmak nem létezvén találmányát sok helyen utánozták, több német kormány pedig a gyufa gyártást mint tűz veszélyest egészen betiltotta, így Kammeret vagyonát feloldozván, a sok küzdés által megtörve megtéboldott, és a Ludwigsburgi téboldyában halt meg 1857. évben.

— **Franciaországban,** a zsidó ellenes mozgalom mind inkább terjed, L'Antisemit cím alatt antisemita lap is indult meg, melyről többi lapok melegen emlékeznek meg, Franciaországban csak 50—60 ezer zsidó 36 millió francia közt, míg a mi nyakunkon 600 ezer felül élődik. de Párisban lakván az uralkodó Rothschild zsidó dinastia feje, ott oly befolyást kezdtek, különösen a francia pénzügyre gyakorolni, hogy a francziák nagyon megelé-

gelték a dolgot és egy erős liga készült ellenük, mely elfogadta régi jelszavunkat, kivéltik.

— **Galicziából** a felállított vesztegler daczára is átsapott a sertés betegség — láb és szájfájás, már egyes esetek Szabolcsban is fordultak elő. E betegség ragadós lévén, már is több megye övintézkedéseket léptet életbe.

V i d é k r ő l.

TaE, 1883. július 11.

Tekintetes Szerkesztő ur! Izgalmas jelenetek voltak tanui f. hó 5-én a déli órákban a juthi Sió-hidnál fürdők, Deutsch Sándor, ádándi nagybérlo ugyan is a Sióban fürdővén, bár uszni nem tud, még is a mélyebb vízbe merészkedett. A hidnál sebesen rohanó ár őt azonnal elkapta s egy pillanat múlva már eltemette. Az ádándi körorvos és egy uhánus tiszt. vállalkoztak ugyan kimenteni, de őket is magával ragadta a sebes ár s csak nagy nehezen tudtak ők is partra jutni. Szívzaggató jelenet fejlődött most ki, a parton neje és gyermekei kétségbeesetten sikoltottak s összekulcsolt kezekkel kérték a körülállókot a gyors segélyért. Deutsch Sándort ezalatt a sebesen rohanó víz messze elsodorta s csak időnként lehetett látni kezeit s hallani segélykiáltását. E válságos pillanatban sikerült az épen ott levő Dömény Pál ádándi jegyzőnek, a fürdő bódékhoz lánczolt egyik ladikot előadni s Hegyesy János, tabi járási segédszolgabíróval a már fuldokló után indultak. Evező kéznél nem lévén, Hegyesy uszva toltta maga előtt a ladikot, míg a jegyzőnek a már 300 lépésnyire elsodort Deutschtot ép azon pillanatban sikerült megragadni, midőn a víz teljesen elnyelte. A bátor mentőkre csak most jött még a válságos pillanat, mert evezőjük nem lévén, a sebes víz őket is tova ragadta. Hegyesy segédszolgabíró ekkor újra a vízbe ugrott s a ladikot addig igyekezett feltartani, míg a jegyző egy közeli nád csomót megragadhatott s így a ladikot csekélyebb vízre vonta. Hosszu erőlködés után végre sikerült a nád közlül kivergődni s a megmentettet parton javveszékli családnak visszaadni. A hidon ezalatt összegyűlt nagy néptömeg hangos éljenzéssel fogadta az életveszélylyel küzdő bátor mentőket.

Ferencz.

Közöljük e fenti sorokat, cseppet sem csodálkozván, hogy keresztények siettek a leirt életveszélyből kimenteni a zsidót, de megvalljuk, kíváncsiak volnánk, ha megfordítva áll ez eset, vajjon hány zsidó találkoztott volna, ki a keresztények megmentésére, csak kis újját is mozgatta volna, ha csak egy evickéző szolgabíró segédnél nem tennének kivételt, ezért minden esetre holmi utcsinálási, katonasítási, vagy vásári engedményeket várva, mi illő is, a zsidó keresztényt mentsem meg, vétekezik a talmud ellen, mely azt mondja: ha gödörbe esik a goj, hengerits reá követ, azt pedig csak nem követelhetjük, hogy a zsidó ingyen vétekezzék.

Szerk.

Aradmegye, Tankota jul. 16. 1883.

Tekintetes Szerkesztő ur! Tisztelettel kérem, legyen szives az alábbi sorokat becses lapjába közzétenni.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint ha a történetek, s az eddig lezajlott események után, melyek az egész keresztényvilágba méltó felháborodást szültek, még talákoznak oly egyének, kik a zsidó-dédelgetések kárhazatos bünébe — melynek következménye erkölcsi halál — silynlenek, vagy ha volnának még olyanok, kik azon tévhitben, s balhiedelemben élnek, hogy zsidók nélkül a ker. társadalom fen sem állhatna, s kik kétségbe mernék vonni azon rut rituális bünt elkövető akasztófa virágai gyalázatos üzemelt, melyet az egész világ kereszténysége ellen máig is folytatnak, ha léteznének még olyanok, kik mint nyilt tükörből ki ne látnák, hogy azon gaz fajzat a vég erőfeszítésig — nem válogatva meg az eszközöket — mint törekszik a magyar igazságszolgáltatást a világ előtt pelengérré tenni, s így Magyarország jó hírnevét, becsületét a művelt külföld előtt alá ásni, mondom ha talákoznak még ma is oly szánandó embertársak, kik azon borzasztó lelki vaksággal volnának megverve, hogy mind ezeket nem látnák, s ezen egész valójukra zsiabasztó lelki betegség elhárítására orvoslást sehol sem nyernek. Forduljanak hozzám egész bizalommal, én egy kis szellemi műtét használatával, hiszem, hogy sikerülni fog lelki szeméikről a hályogot lekaparom. Nem állítom ugyan határozottan, hogy e gyógyimódom kivétel nélkül mindenkinek használt, annyit azonban mondhatok, hogy megátalkodott vak gyabarnak, tűzímádónak kellene annak lenni, a kin néhány órai gyógykezelésem (melyet minden nap d. u. 3-tól 4 óráig végezhetek) sikertelen lenne.

Utazási költség megkímélése tekintetéből, levélben megkeresésekre egész készséggel válaszolok.

Elég erkölcsi jutalmam lesz az, ha egy, egy a setéség kárhazatos kódébe tévelygő kereszttyén embertársamat, mint megjavult, s megtisztult egyént ki nem leszen többé saját fájának, illetőleg a keresztény társadalomnak

áruhája, ellensége, visszaadhatok hazámnak. s a keresztény társadalomnak.

Farkas István,

gőzmalom tulajdonos, az országos ipar-egyesület tagja, aradi iparkamarai kinttag, a pankotai polgári olvasókör alelnöke.

Irodalom és művészet.

A „Regényvilág“-nak hozzánk e napokban átküldött 8 füzetével (33-40) e kitűnő szépirodalmi folyóirat ez ideig harmadik negyedét látjuk befejezve.

A „Képes Család Lapok“ 42. számának tartalma: Eljegyzés után, elbeszélés írta Prém József, (folyt. köv.) - Zutejkáról, költemény írta Csáktornyai Lajos.

LEGUJABB.

Szerdán a tárgyalás Nyiregyházán folytatott Kihallgatva lettek ismételtén a tutajosok, Matej minden faggatás mellett megmaradt vallomása mellett.

Gazdaszat, ipar, kereskedelem.

Piaczunk hiénai czim alatt közöl Mohács és Vidéke érdekes és élet tapasztalatból merített cikket, értelemmel és világos tollal írja le a nevezett cikket, mily fáradtsággal, izzadva a forró napon reggeltől estig, szerzi be a földmives keszermes munkájával gabonáját;

hely piacain előfordulni szoktak, helyén valónak tartottuk, hogy ez érdekes cikket, melynek folytatását reméljük olvashatni, közönségünket is legalább kivonatlag megismertethessük.

Székesfehérvár és vidéke a mezőgazdaság egyik nagy veszedelme czim alatt Amicus aláírással egy fejtegetést közöl, mely e veszedelmet a cselédbér emelkedésében, és azon könnyűségben keresi, mellyel különösen a nőtlen cselédség helyét változtathatja.

Dijzással egybekötött szarvasmarha- és sertésnyészállat-vásár Budapesten

(1883-ik évi szeptember hó 22., 23. és 24. napjain.) I. A földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister a szarvasmarha- és sertésnyészállat-élelmiszeri bizottságának Budapest f. évi szeptember hó 22., 23. és 24. napjain szarvasmarha- és sertésnyészállat-vásárt tart.

II. A vásár és kiállítás rendezésére egy vásárrendező-bizottság alakított, mely Budapesten, a Köztelken székelt.

A vásár Budapesten, a fővárosi marhavásártérben tartatik.

III. A vásár szeptember hó 22., 23. és 24. napjain minden reggel 10 órakor kezdődik és délután 6 órakor végződik.

IV. A vásárra bocsátatnak a korra való tekintet nélkül:

A) Szarvasmarha: bika, bikaborju, üsző és üszőborjúk. I. Magyar. II. Nyugati fajták.

B) Sertés: kan, kocsa. I. Hazai. II. Nyugati fajták.

Magyarországi kiállítás által külföldről vett vagy külföldi tulajdonosok birtokában levő állatok is vásárra bocsátatnak, a díjakra azonban külföldön nevelt állatok csak az A) II. és a B) II. alatti csoportokban versenyezhetnek.

V. A vásárra a bejelentések a várrendező-bizottság által szétküldött, illetőleg attól nyerhető bejelentési minták felhasználásával, két példányban, legkésőbb augusztus 27-ig bezárólag, a vásárrendező-bizottsághoz czimezve, a Köztelekre küldendők. Minden bejelentéshez a tenyészet egészségi állapotát igazoló egészségi bizonyítvány csatolandó.

Az állatok szállítására nézve a vasutak kedvezményeket engedélyeztek. Az erre jogosító igazolványok a vásárrendező-bizottság által a bejelentőknek megküldetnek.

VI. A bejelentett állatok szeptember hó 22-én estig okvetlenül beállítandók.

Az állatok Budapestre érkezés után azonnal a kiállító megterhelése nélkül újabb állatorvosilag megvizsgálatnak, s ha betegnek találattanak, a budapesti állatorvosi tanintézetnek adatnak át orvoslás végett.

VII. Az állatokat a vásár utolsó napja, szeptember hó 24-én délutánig a vásárról elvinni nem szabad.

VIII. Az állatok takarmányozásáról és ápolásáról a kiállító gondoskodik. Intézkedés történend a végre, hogy a szükséges takarmány és alomszalma mérsékelt s a vásártérben közzéteendő árokon, a vásártérben helyben kiszolgáltatassék.

IX. A vásárra hozott tenyészállatok állása felett azok ára is kiteendő, s az a bejelentési iven is megemlítendő, hogy az ár a katalógusba felvehető legyen.

X. A kitétt áron az állat az első jelentkező vevőnek mindenesetre eladandó és többé árverésre nem bocsátható.

XI. Ha valamely állat tényleg eladatott a történt eladás a vásárrendező-bizottságnak a helyszínen levő irodájában azonnal bejelentendő, s a vevő nevével együtt az állás-táblán feljegyzendő.

XII. A vásár utolsó napja, szeptember 24-ike reggeli 10 óráig el nem kelt állatok, az nap árverezésre bocsátatnak. A kikiáltási ár

a tulajdonos által határozottat meg, mely ár azonban a bejelentett eladási árnál nagyobb nem lehet.

Ha a kikiáltási áron felül ígérnek, eladó tartozik az állatot átadni.

XIII. A jelesb állatok díjazása czéljából az e czélra felkért országos gazdasági egyesület közbejöttével két bíráló bizottság alakítottatik. egyik a szarvasmarhák, másik a sertések megbírálására.

XIV. Mindkét jury szeptember hó 22-én kezd meg működését, és az nap be is fejezi — úgy, hogy szeptember hó 23-án reggel 10 órakor már a díjazott állatok állása felett a díjak jelezhetőek legyenek.

XV. A díjazott állatok elővezetése mellett a díjak kihirdetése és kiszolgáltatása szeptember hó 23-án déli 12 óra or történik.

XVI. A földmivélési minister által adományozott díjak a következő osztályokra tűzettek ki.

A) Szarvasmarha.

I. Magyar fajta.

Table with columns for animal type (Bika, Bikaborju, Tehén) and prize amounts (1. díj, 2., 3.).

II. Nyugati fajta.

Table with columns for animal type (Bika, Tehén, Bikaborju) and prize amounts (1. díj, 2., 3.).

b) Egyéb kulturfajták és keresztezések, 1 darab bikára 30 arany, 1 darab tehénre 20 arany.

B) Sertések.

Table with columns for animal type (szőke, fekete) and prize amounts (1. díj, 2., 3.).

II. Nyugati fajták. kan 1. „ 20, kocsa 1. „ 15

XVII. Valamennyi díj csupán abszolút becslő állatnak adható ki.

XVIII. A pénzbeli díjak mellett oklevelek is adatnak, melyeken a jutalomdíj megemlitve van.

XIX. Pénzbeli díjakon kívül elismerő oklevelek adatnak.

XX. A vásár látogatása díjmentes. Kelt Budapesten, 1883. évi jun. hóban.

Földmivélés-, ipar és kereskedelemügyi m. kir. ministerium.

Kaposvári piaci árak.

Table with columns for commodity (Buza, Rozs, Kukoricza) and price (9 frt 40, 6 frt 50, 6 frt).

Funke es Kornberg, kávé és thea raktára.

Nagybani Thea.

Az alábbi áráért öt kilo kávé küldünk bérmentve utánvétellel csomagolást nem számítjuk. A vám külön fizetendő. miután azt megfizetnünk nem lehet.

1/2 kilo THEA vámja 50 kr.

Table with columns for number, name, quality, and price for various teas (Carawan-Thea, Mandarin Pecco, Pecco virág, etc.).

Valódi Bourbon-Vanille, 10 hüvely 2 forint.

Orosz korona Sardina, bérmentve, hordója mintegy 5 kilo 1 frt 75 kr. Angolna, bérmentve hordója mintegy 5 kilo . . . 4 frt — kr.) különlegességek.

Kávé és thea mintákat ingyen és bérmentve küldünk.

FUNKE és KORNBERG. Kaposvárott, 1883. Nyomatott Hágelman Károly könyvnyomdájában.

Árpa 6 frt 20
Zab 5 frt 60
Hajdina 7 frt —
Métérmázsánkent.
A közönség tájékozására figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy a gabnaárak még mindeddig meg nem szilárdultak, a külföld szükséglete iránt biztos tudósítások még mindig hiányozván.

Szerkesztői tizenetek.

Lengyelítói. Hírek közt megjelent; a név elhagatás kötelesség.

Kaposvölgyi. Intézkedtünk a 41 drb. elküldéséről. Kérjük jövőre is nagybecsült szellemi támogatását.

V. F. Lugos. Lapunk elment üdvözet a távol vidéki elvtársainak.

W. Sh. München. Nachrichten aus Russland, sind verlässlich.

L'Antisemitique Montdidier. Agréer nos saluts fraternels. La France, mére des tant grands idées toujours lorgenil de l'humanité, en se mettant à la tête du l'antisemitisme proclament la fraternité chretienne, aura des envieux mais pas des rivaux.

Szerkesztésért felelős: SZALAY Károly.

HIRDETÉSEK.

Advertisement for Hágelman Károly's book 'Könyvnyomdájának Kereskedése, könyvkötészet, iró- és rajzeszközök'. Includes details about the publisher and contact information.

Hamburg Admiralitätsstrasse 77.

Kávé.

Az alábbi áráért öt kilo kávé küldünk bérmentve utánvétellel csomagolást nem számítjuk. A vám külön fizetendő. miután azt megfizetnünk nem lehet.

1/2 kilo KÁVÉ vámja 20 kr.

Table with columns for number, name, quality, and price for various coffees (Mecca, Menado, Preanger, Java I, sárga, etc.).

Valódi Bourbon-Vanille, 10 hüvely 2 forint.

Orosz korona Sardina, bérmentve, hordója mintegy 5 kilo 1 frt 75 kr. Angolna, bérmentve hordója mintegy 5 kilo . . . 4 frt — kr.) különlegességek.

Kávé és thea mintákat ingyen és bérmentve küldünk.

FUNKE és KORNBERG. Kaposvárott, 1883. Nyomatott Hágelman Károly könyvnyomdájában.

Kiad Kaposvárott, az előfizetési pénzzel. Megjelenik Előregész évre . . . Fél évre . . . Negyed évre . . . Egyes s . . . Hage . . . könyvkereskedő.

Rövid n.

törvényszéki . . . dráma, mely . . . rólág magára . . . mét. Biráink . . . győződésük . . . igazságszolgá . . . sokkal nagy . . . abban a pol . . . hogy, előre . . . független . . . sal fogjuk f . . .

Meg fog . . . ha a saktere . . . nős, ez törté . . . nagy bünp . . . volt képes . . . kat, hogy n . . . nyiték a gy . . . meg leszün . . . ezeresek ár . . . usztatók, a . . . költők, csal . . . voltak képe . . . a legbuzgób . . . radsággal k . . . pes ennyi k . . . ságot kital . . . itelni.

Az ant . . . ítélet alterá . . . mint az egy . . . akasztása is . . . lánosságába . . . esetleges be . . . nem az ant . . . vádat sem . . .

A vért . . . századokon . . . esetek is fé . . . jobbadán a . . . a kivallat . . . volt, a zsid . . . vallomások . . . tek, sőt na . . . a mostani . . .

T

Tig . . . A . . .

Ujságlapu

Gojpen ig . . . Legyen or . . . Nem kell . . .

Nép csak . . . Mert pén . . . Ez a ma . . . Imádják n . . .

S még en . . . Azért ord . . . Pénz a r . . . Igaz törv . . .

Eszlári s . . . Eszter á . . . Hullának . . .

Tanitván . . . Tana — . . . Születnel . . . Zsidók, n . . .

Hamis t . . . Halottra . . . Művész . . . Emberis . . .